

Witam 😊

PRACA DOMOWA NR 1 (9-13.11.2020)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie word. Proszę je odesłać na mój adres e-mail: tampor@wp.pl lub przez komunikator Messenger do **18 LISTOPADA 2020 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Proszę wykonać następujące polecenia z podręcznika „To się czyta! 2” Anny Klimowicz i Joanny Ginter:

Temat . Konflikt dwóch wizji świata w „Romantyczności” Adama Mickiewicza.

1. Przypomnij sobie informacje o epoce ROMANTYZMU w Europie i w Polsce. Wykorzystaj następujące linki:

<https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/romantyzm;4019658.html>

<https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Romantyzm>

2. Przeczytaj informacje o życiu i twórczości Adama Mickiewicza. Skorzystaj z linków:

<https://culture.pl/pl/tworca/adam-mickiewicz>

<https://wiadomosci.onet.pl/adam-mickiewicz>

3. Przepisz do zeszytu informacje o utworze „Romantyczność” (szare pole, strona 42, podręcznik) i zapoznaj się z wiadomościami o balladach Adama Mickiewicza (skorzystaj z linku: <https://epodreczniki.pl/a/tajemnica-i-ludowosc-w-balladach-i-romansach-adama-mickiewicza/DsLT44NBS>)

LEKCJA

5

Serce przeciw głowie

Konflikt dwóch wizji świata w „Romantyczności”
Adama Mickiewicza

NA POCZĄTEK

Czym lepiej kierować się podczas podejmowania ważnych decyzji – rozumem, racjonalną oceną sytuacji czy raczej intuicją i emocjami? Dlaczego?

OUTWORZE

W 1822 r. ukazał się pierwszy tom *Poezyj* Adama Mickiewicza. Zbiór zawierał m.in. cykl czternastu utworów zatytułowany *Ballady i romanse*. Poeta ukazał w nich świat pełen duchów, cudowności, nadziemskich mocy, fantastycznych postaci, odwołań do ludowych wierzeń i opowieści. To, co znane i zwyczajne, spotykało się w balladach z tajemnicą, nadprzyrodzonymi zjawiskami, fantastyką. Taka wizja rzeczywistości zupełnie odbiegała od idei i założeń przyjętych w oświeceniu. Między innymi z tego powodu datę wydania tomu uznaje się za początek nowej epoki w polskiej kulturze – romantyzmu.

W utworze *Romantyczność*, pochodzącym z cyklu ballad, poeta przedstawił najważniejsze założenia romantyzmu i przeciwstawił je ideom poprzedniej epoki. Ważniejsze od rozumu i nauki były dla niego zdolność dostrzegania rzeczywistości niematerialnej, patrzenie na świat „oczyma duszy”, kierowanie się intuicją i uczuciami.

Więcej o romantyzmie i literaturze romantycznej → s. 160–161

LEKTURA
OBOWIĄZKOWA

ROMANTYZM

Adam Mickiewicz

Romantyczność

4. Przeczytaj wiersz „Romantyczność” i wykonaj polecenia (w zeszytcie) nr 1-8.

Adam Mickiewicz „Romantyczność”

*Methinks, I see... Where?
— In my mind's eyes.
Zdaje mi się, że widzę... Gdzie?
Przed oczyma duszy mojej.*

Shakespeare¹

*Słuchaj dziewczeczko!
— Ona nie słucha. —
To dzień biały! to miasteczko!
Przy tobie nie ma żywego ducha,
Co tam wkoło siebie chwytasz?
Kogo wołasz, z kim się witasz?
— Ona nie słucha. —*

*To jak martwa opoka²
Nie zwróci w stronę oka,
To strzela wkoło oczyma,
To się łzami zaleje,
Coś niby chwyta, coś niby trzyma,
Rozpłacze się i zaśmieje.*

*— „Tyżeś to w nocy? to ty Jasieńku!
Ach! i po śmierci kocha!
Tutaj, tutaj, pomaleńku,
Czasem³ usłyszysz macocha!*

*Niech sobie słyszy... już nie ma ciebie,
Już po twoim pogrzebie!
Ty już umarłeś? Ach! ja się boję!...
Czego się boję mego Jasieńka?
Ach, to on! Lica⁴ twoje, oczki twoje!
Twoja biała sukienka!*

*I sam ty biały jak chusta,
Zimny... jakie zimne dłonie!
Tutaj połóż, tu na łonie,
Przyciśnij mnie, do ust usta!*

*Ach, jak tam zimno musi być w grobie!
Umarłeś, tak, dwa lata!
Weź mię, ja umrę przy tobie,
Nie lubię świata.*

*Źle mnie w złych ludzi tłumie:
Płaczę, a oni szydzą;
Mówię, nikt nie rozumie:
Widzę, oni nie widzą!*

Śród dnia przyjdź kiedy... To może we śnie?
Nie, nie... trzymam ciebie w ręku,
Gdzie znikasz, gdzie mój Jasieńku?
Jeszcze wcześniej, jeszcze wcześniej!

Mój Boże! Kur⁵ się odzywa,
Zorza błyska w okienku.
Gdzie znikłeś! ach! stój Jasieńku!
Ja nieszczęśliwa!”

Tak się dziewczyna z kochankiem pieści,
Bieży⁶ za nim, krzyczy, pada;
Na ten upadek, na krzyk boleści,
Skupia się ludzi gromada.

„Mówcie pacierze! — krzyczy prostota —
Tu jego dusza być musi.
Jasio być musi przy swej Karusi,
On ją kochał za żywota!”

I ja to słyszę, i ja tak wierzę,
Płaczę i mówię pacierze.

— „Słuchaj dziewczeczko!” — krzyknie śród zgiełku
Starzec, i na lud zawoła:
„Ufajcie memu oku i szkiełku,
Nic tu nie widzę dokoła.

Duchy karczemnej⁷ tworem gawiedzi⁸,
W głupstwa wywarzone⁹ kuźni.
Dziewczyna duby smalone¹⁰ bredzi,
A gmin¹¹ rozumowi bluźni”.

„Dziewczyna czuje, — odpowiadam skromnie —
A gawieź wierzy głęboko:
Czucie i wiara silniej mówi do mnie,
Niż mędrca szkiełko i oko.

Martwe znasz prawdy, nieznanne dla ludu,
Widzisz świat w proszku, w każdej gwiazd iskierce;
Nie znasz prawd żywych, nie obaczysz cudu!
Miej serce i patrzaj w serce!”

Przypisy

[1] Motto wzięte z Szekspirowskiego *Hamleta* (akt I, scena 2)

[2] *Opoka* – skała

[3] *Czasem* (z białorus.) — a nuż, może przypadkiem

[4] *Lico* – oblicze, twarz

[5] *Kur* – kogut, pianie koguta miało płoszyć duchy, upiory itp.

[6] *Bieży* – biegnie

[7] *Karczemny* – ordynarny, grubiański

[8] *Gawieź* – tłum, większa grupa ludzi

[9] Wywarzone – wygotowane, uzyskane przez gotowanie, tu: uzyskane, powstałe

[10] *Duby smalone* — głupstwa, brednie, rzeczy zmyślane, kosałki-opałki. Dubiel w staropolszczyźnie oznaczał tyle co: głupiec, prostak

[11] *Gmin* – biedna, niewykształcona część społeczeństwa

Polecenia:

a/ Kim jest główna bohaterka ballady?

b/ Jak zachowuje się dziewczyna? Co widzi? Z kim rozmawia?

c/ Jakie uczucia i reakcje zachowanie Karusi budzi w zgromadzonych ludziach?

d/ O czym chce przekonać zgromadzonych starzec pojawiający się w tłumie?

e/ Czym kieruje się starzec w postrzeganiu otaczającej go rzeczywistości? Co oznaczają „mędrca szkiełko i oko”?

f/ Co myśli o zdarzeniu i jak zachowuje się narrator?

g/ Jakie dwie wizje świata zostały ukazane w „Romantyczności”? Za którą z nich opowiada się osoba opisująca zdarzenia, a której się przeciwstawia? Jakie argumenty przedstawia, aby potwierdzić swoje stanowisko?

h/ W jaki sposób motto zaczerpnięte z „Hamleta” Williama Szekspira wiąże się z treścią ballady?

Dziękuję 😊 **Monika Tomporek**